

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ: กรณีศึกษา สวนสันติภาพ

Factors Related to Public Park Users Using The Real Estate in The Surrounding Area: A Case Study of Santiphap Park

รับบทความ	12/03/2020
แก้ไขบทความ	08/04/2020
ยอมรับบทความ	10/04/2020

สันตาศักย์ ดันดิเมฆบุตร พัทพ์พันธุ์ ชาญวสุนันท์
 ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 Suntasak Tantimekabut, Phatsaphan Charnwasununth
 Department of Housing, Faculty of Architecture, Chulalongkorn University
 mix.49482@gmail.com, Phatsaphan.C@chula.ac.th

บทคัดย่อ

สวนสาธารณะเป็นการใช้ที่ดินประเภทที่โล่งของเมือง และเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนที่ถือว่าเป็นพื้นที่สีเขียวของเมือง ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อประชาชนโดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยในเมือง จากแนวโน้มของประชากรเมืองที่มีการคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต ทำให้สวนสาธารณะยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น แต่ในประเทศไทย โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครที่เป็นเมืองหลวง สวนสาธารณะกลับไม่ได้ถูกให้ความสำคัญเท่าที่ควร ซึ่งเห็นได้จากจำนวนและขนาดพื้นที่ของพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรนั้นยังคงต่ำกว่ามาตรฐานสากลไปมาก โดยสวนสาธารณะนั้นได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายด้านต่อประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำงานในพื้นที่โดยรอบ รวมไปถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบที่ได้รับประโยชน์จากสวนสาธารณะทั้งในด้านของกายภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ การศึกษานี้มีการคัดเลือกสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งสวนสาธารณะที่ถูกคัดเลือกมาทำการศึกษา คือ สวนสันติภาพ ที่ตั้งในเขตราชเทวี โดยมีระเบียบวิธีในการศึกษาคือ 1) ทบทวนเอกสาร หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง และ 3) วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในระยะรัศมีของสวนสาธารณะ 2) กลุ่มที่มีสถานที่ทำงาน/เรียนอยู่ในระยะรัศมีของสวนสาธารณะ และ 3) กลุ่มที่มีการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของสวนสาธารณะ ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มนี้มีประชากรที่ซ้อนทับกันบางส่วน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ ระยะรัศมีจากสวนสาธารณะของที่พักที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย ประเภทที่อยู่อาศัย ประเภทกิจกรรม ช่วงเวลาการมาใช้งาน ระยะเวลาการใช้งาน จำนวนครั้งที่มาใช้งานต่อสัปดาห์ ประเภทการเดินทาง และระยะเวลาเดินทาง

คำสำคัญ: สวนสาธารณะ ผู้ใช้บริการ การใช้งาน สวนสันติภาพ อสังหาริมทรัพย์

Abstract

Public Park is an open space land use of the city and a public recreation area for people. It is considered as an important green area of the city. Due to the trend of the urban population, the number of urban populations is expected to increase continuously in the future that makes the public park more important. However, in Thailand, especially Bangkok, the public park has not given importance as it should be. It can be seen from the number and size of green areas per population, which are still lower than the WHO international standard. The public park has many benefits for people living or working in the surrounding areas. In addition, the real estate in the surrounding area has received various benefits from the park including physical, social, environmental, and economic.

Thus, this research aims to study the demographics and factors related to public park users. The research also focuses on public park users who use real estate in the surrounding area. The research selected the physical scope in Bangkok with various criteria. Finally, Santiphap Park, which is located in the Ratchathewi district, was selected as the case study. The research methodologies are as follows: 1) review the relevant documents, principles, and theories, 2) interview the relevant samples, and 3) analyze data, conclude findings, and give suggestions.

According to analytical data, public park users, who use real estate in the surrounding area, can be categorized into 3 groups by usage characteristics. These 3 groups are 1) users who have residence within the public park's radius, 2) users who have workplace or school within the public park's radius, and 3) users who spend on the surrounding areas of the public park. However, the users in these 3 groups may intersect with another group.

The findings of this research show demographic data, park usage behavior, and spending behavior in the surrounding area of public park users. The findings also show radius distance from the public park to the residence and the workplace/school of the park users. Finally, the factors that are related to public park users and the real estate in the surrounding area are shown. The related factors include housing characteristics, housing type, activity type, usage period, usage duration, usage frequency per week, travel type, and travel duration of public park users.

keywords: *Public Park, User, Usability, Santiphap Park, Real Estate*

บทนำ

สวนสาธารณะเป็นลักษณะการใช้ที่ดินประเภทที่โล่ง เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นพื้นที่สีเขียวของเมือง ซึ่งมีความสำคัญต่อประชากรเมืองอย่างมาก เนื่องจากสวนสาธารณะนั้นได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสภาพแวดล้อมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในด้านกายภาพที่พื้นที่สวนสาธารณะได้ช่วยลดความแออัดและหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมือง รวมถึงเป็นทัศนียภาพที่ดีแก่เมือง ในด้านสังคมที่พื้นที่สวนสาธารณะนั้นเป็นพื้นที่นันทนาการแก่ประชาชน ด้านสิ่งแวดล้อมที่พื้นที่สวนสาธารณะช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่เมือง ซึ่งจะส่งผลในการช่วยลดมลพิษต่าง ๆ แก่เมือง นอกจากนี้สวนสาธารณะยังมีประโยชน์ในด้านของเศรษฐกิจที่ช่วยเพิ่มมูลค่าของอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ และส่งผลในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะ จากการช่วยดึงดูดผู้คนให้มาใช้งานพื้นที่สวนสาธารณะและพื้นที่โดยรอบ (Sherer 2003)

จากรายงานการศึกษาของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2593 จำนวนประชากรเมืองนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 66 ซึ่งสามารถคาดการณ์ได้ว่าในปี พ.ศ. 2593 นั้นจะมีประชากรโลกที่อาศัยอยู่ในเมืองมากถึง 6.3 พันล้านคน สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันนั้นมีประชากรเมืองร้อยละ 49 ของประชากรทั้งหมด และคาดว่าประเทศไทยจะมีประชากรเมืองเพิ่มมากถึงร้อยละ 73 ในปี พ.ศ. 2593 (United Nations 2019) โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครที่มีความหนาแน่นของประชากรที่มากและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ ทั้งมลพิษทางอากาศ ทางเสียง การจราจรที่ติดขัด และด้วยการเติบโตของจำนวนประชากรและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเติบโตของเมือง และการก่อสร้างที่อยู่อาศัย รวมทั้งอาคารต่าง ๆ จำนวนมาก ทำให้พื้นที่โล่งว่างและพื้นที่สีเขียวของเมืองลดลง ส่งผลให้เสียสมดุลทางสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานครในด้านของสังคมและสิ่งแวดล้อม (ภาวิณี อินชมภูและสิบลี ศรีธัญรัตน์ 2560)

สำหรับกรุงเทพมหานครนั้นยังให้ความสำคัญกับสวนสาธารณะอยู่น้อย จากรายงานขององค์การอนามัยโลกที่ได้ระบุค่าเฉลี่ยอัตราพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรในเมืองไม่ควรน้อยกว่า 9 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งในประเทศไทยใกล้เคียงอย่างประเทศสิงคโปร์นั้นมีพื้นที่สีเขียว 66 ตารางเมตรต่อคน หรือกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียมีพื้นที่สีเขียว 44 ตารางเมตรต่อคน สำหรับกรุงเทพมหานครนั้นมีอัตราพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรอยู่เพียง 6.23 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งอัตราส่วนนี้ยังเป็นอัตราส่วนที่ไม่ได้คิดรวมจำนวนประชากรแฝงที่อยู่ในเมือง โดยหากนับรวมประชากรแฝงของกรุงเทพมหานครแล้ว อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครนั้นจะอยู่ที่ 3.54 ตารางเมตรต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลกไปมาก (World Health Organization 2010)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาข้อมูลของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ ทั้งนี้มุ่งหวังให้งานวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาสำหรับการดำเนินแผนนโยบาย หรือโครงการอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะ เพื่อให้ทั้งภาครัฐและเอกชนได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยทั้งหมด 2 ข้อ ได้แก่

- 1) ศึกษาข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้ภายในพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ
- 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะ

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้มีแนวความคิดหลักที่เกี่ยวข้องในการวิจัยอยู่ 2 แนวความคิด ได้แก่

1) แนวคิดเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

อสังหาริมทรัพย์ (Real estate) คือทรัพย์สินที่มีลักษณะเฉพาะตัวในด้านของกายภาพและในเรื่องของสิทธิและกรรมสิทธิ์ โดยในทางกฎหมายนั้น อสังหาริมทรัพย์ หมายความว่า ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดิน มีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินอันเกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย (ประมวลแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 139)

โดยประเภทอสังหาริมทรัพย์นั้นหากแบ่งตามวัตถุประสงค์ในการลงทุนของผู้บริโภคสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย (residential real estate) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์กรรม (commercial real estate) และอสังหาริมทรัพย์แบบผสมผสาน (mixed - use development) (นิติ รัตนปริชาเวช 2561) ซึ่งหากแบ่งประเภทของอสังหาริมทรัพย์ตามวัตถุประสงค์ในการใช้งานนั้นสามารถแบ่งออกเป็นประเภทได้ 2 ประเภทหลัก (Dierick et al. 2017) ได้แก่

- อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่อยู่อาศัย (Residential properties) คือ อสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เพื่อสำหรับการอยู่อาศัย โดยไม่รวมโรงแรมหรือสถานประกอบการอื่นที่คล้ายกัน
- อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่อยู่อาศัย (Non-Residential properties) คือ อสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ทั้งหมดที่นอกเหนือไปจากอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งยังสามารถแยกเป็นประเภทย่อยได้อีก 2 ประเภท ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ประเภทพาณิชย์กรรม และอสังหาริมทรัพย์ประเภทอื่น ๆ

โดยจากนิยามของอสังหาริมทรัพย์ สวนสาธารณะนั้นก็เป็อสังหาริมทรัพย์ประเภทหนึ่ง โดยจัดอยู่ในประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่อยู่อาศัย และอยู่ในประเภทย่อยอสังหาริมทรัพย์ประเภทอื่น ๆ เนื่องจากไม่ได้มีการนำไปสร้างรายได้

2) แนวคิดเกี่ยวกับสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะ คือสถานที่สาธารณะที่ภาครัฐจัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชนตามชุมชนต่าง ๆ โดยรัฐเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดูแลรักษา แต่สวนสาธารณะในนี้อาจจัดสร้างโดยเอกชนแล้วอุทิศให้แก่ประชาชนก็ได้ โดยสวนสาธารณะจะมุ่งเน้นในกิจกรรมนันทนาการ หรือการพักผ่อนหย่อนใจเท่ากับหรือมากกว่าในด้านของความสวยงาม (เดชา บุญค้ำ 2549) โดยสามารถแบ่งประเภทของสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครออกเป็น 7 ประเภทตามขนาดและระยะรัศมีบริการ ดังนี้ (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร 2555)

- สวนหย่อมขนาดเล็ก มีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 2 ไร่ และมีรัศมีบริการเป็นวงรอบไม่เกิน 1 กิโลเมตร
- สวนละอวกบ้าน มีขนาดพื้นที่ 2 - 25 ไร่ และมีรัศมีบริการให้บริการเป็นวงรอบประมาณ 1 - 3 กิโลเมตร
- สวนชุมชน มีขนาดพื้นที่ 25 - 125 ไร่ และมีรัศมีบริการเป็นวงรอบประมาณ 3 - 8 กิโลเมตร
- สวนระดับย่าน มีขนาดพื้นที่ 125 - 500 ไร่ และมีรัศมีบริการมากกว่า 8 กิโลเมตร
- สวนระดับเมือง มีพื้นที่มากกว่า 500 ไร่ขึ้นไป และมีรัศมีบริการเป็นวงรอบแก่คนทั้งเมืองและพื้นที่ใกล้เคียงในเขตอิทธิพลของเมือง
- สวนถนน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ สวนไหล่ทางหรือทางจักรยาน สวนเกาะกลาง และสวนทางแยก หรือสวนที่เกาะทางแยก ซึ่งมักจะมีพื้นที่เป็นทรงสามเหลี่ยม
- สวนเฉพาะทาง ไม่จำกัดพื้นที่ เช่น สวนประวัติศาสตร์ ลานวัฒนธรรม สนามกีฬา สวนดาดฟ้า เป็นต้น

นอกเหนือจากการแบ่งประเภทสวนสาธารณะตามข้างต้นแล้ว ทางสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อมยังได้แบ่งสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครไว้เป็น สวนสาธารณะหลัก และสวนสาธารณะรอง ตามความครบครันขององค์ประกอบภายในสวนสาธารณะ โดยสวนสาธารณะนั้นได้ก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้านต่อประชาชนผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำงานในพื้นที่โดยรอบ รวมไปถึงอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบที่จะได้รับประโยชน์จากสวนสาธารณะ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจที่สวนสาธารณะจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะ จากการช่วยดึงดูดผู้คนให้มาใช้งานพื้นที่สวนสาธารณะ และพื้นที่โดยรอบ (Sherer 2003)

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษาทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบสวนสันติภาพของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ โดยเฉพาะผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้อสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะพื้นที่สวนสาธารณะและพื้นที่โดยรอบของสวนสาธารณะที่ทำการศึกษา เนื่องจากกรุงเทพมหานครนั้นมีสวนสาธารณะทั้งหมด 92 แห่ง ทำให้การวิจัยจำเป็นต้องมีการคัดเลือกสวนสาธารณะที่จะศึกษา โดยสำหรับการคัดเลือกสวนสาธารณะนั้นจะใช้เกณฑ์เรื่องของประเภทของสวนสาธารณะ ตำแหน่งที่ตั้ง และบริบทโดยรอบของสวนสาธารณะ ในการคัดเลือกสวนสาธารณะที่จะใช้เป็นกรณีศึกษา ซึ่งสามารถคัดเลือกได้ดังนี้

- เกณฑ์ด้านประเภทของสวนสาธารณะ คัดเลือกโดยกรณีศึกษาต้องเป็นสวนสาธารณะหลักของกรุงเทพมหานคร และเป็นสวนสาธารณะประเภทสวนละแวกบ้าน (neighborhood park) เนื่องจากเป็นสวนที่มีขนาดของสวนสาธารณะและขนาดของพื้นที่และมีรัศมีบริการที่ไม่ใหญ่จนเกินไป ทำให้สามารถทำการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกรุงเทพมหานครนั้นมีสวนสาธารณะประเภทสวนละแวกบ้านจำนวน 15 แห่ง
- เกณฑ์ด้านตำแหน่งที่ตั้งและบริบทโดยรอบของสวนสาธารณะ คัดเลือกโดยกรณีศึกษาต้องมีตำแหน่งที่ตั้งและบริบทโดยรอบอยู่ในบริเวณเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานคร และมีบริบทโดยรอบที่มีการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์อย่างหลากหลาย เพื่อที่จะสามารถเห็นถึงความสัมพันธ์ของสวนสาธารณะและอสังหาริมทรัพย์โดยรอบได้อย่างชัดเจน ซึ่งสวนสาธารณะที่ได้คัดเลือกมาใช้เป็นกรณีศึกษาของการวิจัยนี้คือ “สวนสันติภาพ” โดยเป็นสวนสาธารณะประเภทสวนละแวกบ้าน ที่มีขนาดพื้นที่ 20-0-80 ไร่ และตั้งอยู่ในพื้นที่เขตราชเทวี

3) ขอบเขตด้านประชากร

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาผู้ใช้บริการของสวนสาธารณะที่ทำการศึกษา (สวนสันติภาพ) โดยจากสถิติของสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม กทม. ระบุว่าระหว่างเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2561 – เดือนกันยายน ปี พ.ศ.2562 สวนสันติภาพมีผู้ใช้บริการสวนสาธารณะจำนวนเฉลี่ย 854 คนต่อวันในวันธรรมดา และ 829 คนในวันหยุด ดังนั้นจะมีการใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 286 จากการใช้สูตรยามาเน่ของกลุ่มประชากร 1,000 คน โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (Yamane 1967)

ข้อจำกัดในงานวิจัย

เนื่องจากในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้บริการสวนสันติภาพทั้งหมด 286 คน มีในบางกรณีที่ไม่สะดวกในการให้พิกัดที่แน่นอนของสถานที่อยู่และสถานที่ทำงานได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนเป็นพิกัดของซอยหรือพื้นที่ใกล้เคียงของสถานที่อยู่และสถานที่ทำงานแทนเฉพาะในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายไม่สามารถให้พิกัดของสถานที่อยู่และสถานที่ทำงานได้

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยของงานวิจัยนี้ได้แบ่งตามลักษณะข้อมูลเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- 1) **ข้อมูลปฐมภูมิ** ศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้บริการสวนสันติภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามขอบเขตของการวิจัย
- 2) **ข้อมูลทุติยภูมิ** ศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของอสังหาริมทรัพย์และสวนสาธารณะ และศึกษาข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งสภาพทั่วไปของสวนสันติภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสำรวจข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่โดยรอบสวนสันติภาพของผู้ให้บริการสวนสาธารณะ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และสัดส่วนของผู้ให้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลประมาณ 5 - 8 นาทีต่อคน

ผลการศึกษางานวิจัย

จากการศึกษา ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่โดยรอบสวนสันติภาพของผู้ให้บริการสวนสาธารณะ สามารถสรุปผลการวิจัยแบ่งตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานในพื้นที่โดยรอบสวนสันติภาพของผู้ให้บริการสวนสาธารณะ แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 สรุปข้อมูลด้านประชากร พฤติกรรมการใช้งานพื้นที่สวนสันติภาพ และพฤติกรรมการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ

ปัจจัย		จำนวน (n=286)	ร้อยละ
ข้อมูลด้านประชากร			
เพศของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ชาย	123	43.01
	หญิง	163	56.99
อายุของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 30 ปี	56	19.58
	31-40 ปี	61	21.33
	41-50 ปี	80	27.97
	51-60 ปี	49	17.13
	60 ปี ขึ้นไป	40	13.99
อาชีพของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	นักเรียน/นักศึกษา	10	3.50
	ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	72	25.17
	พนักงานบริษัทเอกชน	102	35.66
	ทำงานอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	55	19.23
	เกษียณ/ว่างงาน/แม่บ้าน	47	16.43
รายได้ต่อเดือนต่อคนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	65	22.73
	15,001-30,000 บาท	139	48.60
	30,001-45,000 บาท	37	12.94
	45,001-60,000 บาท	21	7.34
	60,000 บาท ขึ้นไป	24	8.39

ปัจจัย		จำนวน (n=286)	ร้อยละ
ข้อมูลด้านประชากร			
ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการ สวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยแนวราบ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮ้าส์ เป็นต้น)	117	40.91
	ที่อยู่อาศัยแนวสูง (คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ เป็นต้น)	169	59.09
ประเภทที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการ สวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยของตนเอง	118	41.26
	ที่อยู่อาศัยประเภทเช่า	168	58.74
ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่สวนสันติภาพ			
ประเภทกิจกรรมภายในสวนสันติภาพ	ออกกำลังกาย	219	76.57
	พักผ่อนหย่อนใจ	67	23.43
จำนวนผู้มาใช้งานสวนสันติภาพ ร่วมกัน	มาคนเดียว	199	69.58
	มา 2 คน	46	16.08
	มาเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป)	41	14.34
ช่วงเวลาการมาใช้งานสวนสันติภาพ	05.00-09.00	77	26.92
	15.00-18.00	105	36.71
	18.00-21.00	104	36.36
ระยะเวลาการใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 60 นาที	107	37.41
	60-90 นาที	79	27.62
	90-120 นาที	66	23.08
	120 นาที ขึ้นไป	34	11.89
จำนวนครั้งในการมาใช้งานสวน สันติภาพต่อสัปดาห์	ต่ำกว่า 1 วัน	37	12.94
	2-3 วัน	88	30.77
	4-5 วัน	123	43.01
	6-7 วัน	38	13.29
ประเภทการเดินทางมาใช้งาน สวนสันติภาพ	เดินเท้า	162	56.64
	รถยนต์และจักรยานยนต์ส่วนตัว	65	22.73
	รถยนต์สาธารณะและรถรับจ้าง	59	20.63
ระยะเวลาเดินทางมาใช้งาน สวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15 นาที	181	63.29
	15-30 นาที	68	23.78
	30 นาที ขึ้นไป	37	12.94
ข้อมูลด้านพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบ			
การใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบ สวนสันติภาพ	มีค่าใช้จ่าย	202	70.63
	ไม่มีค่าใช้จ่าย	84	29.37
ช่วงเวลาการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบ สวนสันติภาพ	ก่อนมาใช้งานสวนสันติภาพ	57	19.93
	หลังกาใช้งานสวนสันติภาพ	145	50.70
	ไม่มีค่าใช้จ่าย	84	29.37
สถานที่ก่อนเดินทางมาสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัย	208	72.73
	สถานที่ทำงาน/เรียน	74	25.87
	อื่น ๆ	4	1.40
สถานที่หลังกาใช้งานสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัย	199	69.58
	สถานที่ทำงาน/เรียน	19	6.64
	อื่น ๆ	68	23.78
ปัจจัย		จำนวน (n=286)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/ครั้ง)
ประเภทค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยรอบสวนสันติภาพ	ค่าใช้จ่ายประเภทซื้อสินค้า	24	280.00
	ค่าใช้จ่ายประเภทอาหารและเครื่องดื่ม	198	106.92
	รวม	202	138.07

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตาราง 1 แสดงถึงสัดส่วนร้อยละในข้อมูลแต่ละด้านของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ ได้แก่ ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และข้อมูลด้านพฤติกรรมค่าใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบ รวมถึงข้อมูลค่าใช้จ่ายที่มีการแยกประเภทค่าใช้จ่าย และเมื่อมีการนำพิกัดที่อยู่อาศัยและพิกัดสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการสวนมาทำเป็นแผนภูมิแผนที่ จึงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลพิกัดของที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ ทำให้สามารถแบ่งกลุ่มผู้ให้บริการสวนสาธารณะออกเป็น 3 ควอไทล์ โดยควอไทล์ หมายถึงระยะรัศมีที่วัดจากกึ่งกลางของสวนสันติภาพไปถึงระยะขอบที่มีที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่ใกล้ที่สุดจำนวนร้อยละ 25, 50 และ 75 ตามลำดับ รายละเอียดดังภาพ 1

ภาพ 1 แผนที่แสดงพิกัดของที่อยู่อาศัย (ซ้าย) และสถานที่ทำงาน/เรียน (ขวา) ของผู้ให้บริการสวนสันติภาพ

ที่มา: ผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานสวนสาธารณะ และสัดส่วนของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบ โดยจากการศึกษาข้อมูลและประเภทของอสังหาริมทรัพย์ ทำให้สามารถแบ่งกลุ่มผู้ให้บริการสวนสาธารณะที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่โดยรอบด้วยออกได้เป็น 3 กลุ่มตามลักษณะการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีที่อยู่อาศัยในระยะรัศมี 1,000 เมตรจากสวนสันติภาพ เป็นกลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัยที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบของสวนสันติภาพ
- 2) กลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีสถานที่ทำงาน/เรียนในระยะรัศมี 1,000 เมตรจากสวนสันติภาพ เป็นกลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีการใช้งานอสังหาริมทรัพย์ในการเป็นสถานที่ทำงานที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบของสวนสันติภาพ
- 3) กลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของสวนสันติภาพ เป็นกลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีการใช้จ่ายแก่ผู้เช่าหรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ประเภทพาณิชย์กรรมที่อยู่ในพื้นที่โดยรอบของสวนสันติภาพ

โดยทั้ง 3 กลุ่มนี้มีประชากรที่ซ้อนทับกันบางส่วน ซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำเสนอข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่มเท่านั้น โดยในสองกลุ่มแรกที่ใช้ในระยะ 1,000 เมตรจากสวนสันติภาพในการแบ่งกลุ่ม เนื่องจากระยะรัศมีบริการของ

สวนสันติภาพ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะประเภทสวนแนวบ้านมีระยะรัศมีบริการอยู่ที่ 1,000 - 3,000 เมตร โดยระยะรัศมี 1,000 เมตรนั้นจะอยู่ที่เปอร์เซ็นต์ที่ 46 และ 39 ของที่อยู่อาศัยและที่ทำงานตามลำดับ และสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการทดสอบคือ การทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square Test) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนี้

การทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square Test) ของกลุ่มผู้ใช้บริการสวนสันติภาพที่มีที่อยู่อาศัยในระยะรัศมี 1,000 เมตรจากสวนสันติภาพ พบว่า ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการจากสวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 6 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย (sig.=0.000) ประเภทที่อยู่อาศัย (sig.=0.000) ประเภทกิจกรรม (sig.=0.000) ช่วงเวลา (sig.=0.041) ประเภทการเดินทาง (sig.=0.000) และระยะเวลาเดินทาง (sig.=0.000) รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 สรุปข้อมูลของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการจากสวน ฯ โดย Chi-Square Test ($\alpha = 0.05$)

ปัจจัย		ระยะห่างที่อยู่อาศัยจากสวนสันติภาพ		รวม (n=286)	Chi Sq. (Sig.)
		ในรัศมี 1,000 ม. (n=131)	นอกรัศมี 1,000 ม. (n=155)		
ข้อมูลด้านประชากร					
เพศของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ชาย	53 (40.46%)	70 (45.16%)	123 (43.01%)	0.641 (0.423)
	หญิง	78 (59.54%)	85 (54.84%)	163 (56.99%)	
อายุของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 30 ปี	24 (18.32%)	32 (20.65%)	56 (19.58%)	7.049 (0.133)
	31-40 ปี	24 (18.32%)	37 (23.87%)	61 (21.33%)	
	41-50 ปี	32 (24.43%)	48 (30.97%)	80 (27.97%)	
	51-60 ปี	28 (21.37%)	21 (13.55%)	49 (17.13%)	
	60 ปี ขึ้นไป	23 (17.56%)	17 (10.97%)	40 (13.99%)	
อาชีพของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	นักเรียนนักศึกษา	2 (1.53%)	8 (5.16%)	10 (3.50%)	5.063 (0.281)
	ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	35 (26.72%)	37 (23.87%)	72 (25.17%)	
	พนักงานบริษัทเอกชน	42 (32.06%)	60 (38.71%)	102 (35.66%)	
	ทำงานอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	27 (20.61%)	28 (18.06%)	55 (19.23%)	
	เกษียณ/ว่างงาน/แม่บ้าน	25 (19.08%)	22 (14.19%)	47 (16.43%)	
รายได้ต่อเดือนต่อคนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	25 (19.08%)	40 (25.81%)	65 (22.73%)	3.816 (0.431)
	15,001-30,000 บาท	62 (47.33%)	77 (49.68%)	139 (48.60%)	
	30,001-45,000 บาท	21 (16.03%)	16 (10.32%)	37 (12.94%)	
	45,001-60,000 บาท	11 (8.40%)	10 (6.45%)	21 (7.34%)	
	60,000 บาท ขึ้นไป	12 (9.16%)	12 (7.74%)	24 (8.39%)	
ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยแนวราบ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ เป็นต้น)	34 (25.95%)	83 (53.55%)	117 (40.91%)	22.363 (0.000)
	ที่อยู่อาศัยแนวสูง (คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ เป็นต้น)	97 (74.05%)	72 (46.45%)	169 (59.09%)	
ประเภทที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยของตนเอง	38 (29.01%)	80 (51.61%)	118 (41.26%)	14.969 (0.000)
	ที่อยู่อาศัยประเภทเช่า	93 (70.99%)	75 (48.39%)	168 (58.74%)	
ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่สวนสันติภาพ					
ประเภทกิจกรรมภายในสวนสันติภาพ	ออกกำลังกาย	115 (87.79%)	104 (67.10%)	219 (76.57%)	16.941 (0.000)
	พักผ่อนหย่อนใจ	16 (12.21%)	51 (32.90%)	67 (23.43%)	
จำนวนผู้มาใช้งานสวนสันติภาพร่วมกัน	มาคนเดียว	94 (71.76%)	105 (67.74%)	199 (69.58%)	0.576 (0.750)
	มา 2 คน	20 (15.27%)	26 (16.77%)	46 (16.08%)	
	มาเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป)	17 (12.98%)	24 (15.48%)	41 (14.34%)	
ช่วงเวลาการมาใช้งานสวนสันติภาพ	05.00-09.00	41 (31.30%)	36 (23.23%)	77 (26.92%)	6.365 (0.041)
	15.00-18.00	38 (29.01%)	67 (43.23%)	105 (36.71%)	
	18.00-21.00	52 (39.69%)	52 (33.55%)	104 (36.36%)	
ระยะเวลาการใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 60 นาที	43 (32.82%)	64 (41.29%)	107 (37.41%)	3.770 (0.287)
	60-90 นาที	43 (32.82%)	36 (23.23%)	79 (27.62%)	
	90-120 นาที	30 (22.90%)	36 (23.23%)	66 (23.08%)	
	120 นาที ขึ้นไป	15 (11.45%)	19 (12.26%)	34 (11.89%)	
จำนวนครั้งในการมาใช้งานสวนสันติภาพต่อสัปดาห์	ต่ำกว่า 1 วัน	11 (8.40%)	26 (16.77%)	37 (12.94%)	7.359 (0.061)
	2-3 วัน	42 (32.06%)	46 (29.68%)	88 (30.77%)	
	4-5 วัน	55 (41.98%)	68 (43.87%)	123 (43.01%)	
	6-7 วัน	23 (17.56%)	15 (9.68%)	38 (13.29%)	
ประเภทการเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	เดินเท้า	111 (84.73%)	51 (32.90%)	162 (56.64%)	81.400 (0.000)
	รถยนต์และจักรยานยนต์ส่วนตัว	16 (12.21%)	50 (32.26%)	66 (23.08%)	
	รถยนต์สาธารณะและรถรับจ้าง	4 (3.05%)	54 (34.84%)	58 (20.28%)	
ระยะเวลาเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15 นาที	116 (88.55%)	65 (41.94%)	181 (63.29%)	69.483 (0.000)
	15-30 นาที	14 (10.69%)	54 (34.84%)	68 (23.78%)	
	30 นาที ขึ้นไป	1 (0.76%)	36 (23.23%)	37 (12.94%)	

ที่มา: ผู้วิจัย

การทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square Test) ของกลุ่มผู้ให้บริการสวนสันติภาพที่มีสถานที่ทำงาน/เรียนในระยะรัศมี 1,000 เมตรจากสวนสันติภาพ พบว่า ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการจาก

สวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ ประเภทกิจกรรม (sig.=0.008) จำนวนครั้งที่มาต่อสัปดาห์ (sig.=0.012) ประเภทการเดินทาง (sig.=0.000) และระยะเวลาเดินทาง (sig.=0.000) รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปข้อมูลของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการจากสวน ฯ โดย Chi-Square Test ($\alpha = 0.05$)

ปัจจัย		ระยะห่างสถานที่ทำงานจากสวนสันติภาพ		รวม (n=286)	Chi Sq. (Sig.)
		ในรัศมี 1,000 ม. (n=112)	นอกรัศมี 1,000 ม. (n=174)		
ข้อมูลด้านประชากร					
เพศของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ชาย	43 (38.39%)	80 (45.98%)	123 (43.01%)	1.599 (0.206)
	หญิง	69 (61.61%)	94 (54.02%)	163 (56.99%)	
อายุของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 30 ปี	17 (15.18%)	39 (22.41%)	56 (19.58%)	7.377 (0.117)
	31-40 ปี	21 (18.75%)	40 (22.99%)	61 (21.33%)	
	41-50 ปี	30 (26.79%)	50 (28.74%)	80 (27.97%)	
	51-60 ปี	22 (19.64%)	27 (15.52%)	49 (17.13%)	
	60 ปี ขึ้นไป	22 (19.64%)	18 (10.34%)	40 (13.99%)	
อาชีพของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	นักเรียนนักศึกษา	1 (0.89%)	9 (5.17%)	10 (3.50%)	8.463 (0.076)
	ข้าราชการพนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	30 (26.79%)	42 (24.14%)	72 (25.17%)	
	พนักงานบริษัทเอกชน	36 (32.14%)	66 (37.93%)	102 (35.66%)	
	ทำงานอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	20 (17.86%)	35 (20.11%)	55 (19.23%)	
	เกษียณ/ว่างงาน/แม่บ้าน	25 (22.32%)	22 (12.64%)	47 (16.43%)	
รายได้เดือนต่อคนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	26 (23.21%)	39 (22.41%)	65 (22.73%)	0.429 (0.980)
	15,001-30,000 บาท	55 (49.11%)	84 (48.28%)	139 (48.60%)	
	30,001-45,000 บาท	13 (11.61%)	24 (13.79%)	37 (12.94%)	
	45,001-60,000 บาท	9 (8.04%)	12 (6.90%)	21 (7.34%)	
	60,000 บาท ขึ้นไป	9 (8.04%)	15 (8.62%)	24 (8.39%)	
ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยแนวราบ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ เป็นต้น)	45 (40.18%)	72 (41.38%)	117 (40.91%)	0.041 (0.840)
	ที่อยู่อาศัยแนวสูง (คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ เป็นต้น)	67 (59.82%)	102 (58.62%)	169 (59.09%)	
ประเภทที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยของตนเอง	44 (39.29%)	74 (42.53%)	118 (41.26%)	0.296 (0.587)
	ที่อยู่อาศัยประเภทเช่า	68 (60.71%)	100 (57.47%)	168 (58.74%)	
ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่สวนสันติภาพ					
ประเภทกิจกรรมภายในสวนสันติภาพ	ออกกำลังกาย	95 (84.82%)	124 (71.26%)	219 (76.57%)	6.981 (0.008)
	พักผ่อนหย่อนใจ	17 (15.18%)	50 (28.74%)	67 (23.43%)	
จำนวนผู้มาใช้งานสวนสันติภาพร่วมกัน	มาคนเดียว	78 (69.64%)	121 (69.54%)	199 (69.58%)	1.716 (0.424)
	มา 2 คน	15 (13.39%)	31 (17.82%)	46 (16.08%)	
	มาเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป)	19 (16.96%)	22 (12.64%)	41 (14.34%)	
ช่วงเวลาการมาใช้งานสวนสันติภาพ	05.00-09.00	32 (28.57%)	45 (25.86%)	77 (26.92%)	3.334 (0.189)
	15.00-18.00	34 (30.36%)	71 (40.80%)	105 (36.71%)	
	18.00-21.00	46 (41.07%)	58 (33.33%)	104 (36.36%)	
ระยะเวลาการใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 60 นาที	41 (36.61%)	66 (37.93%)	107 (37.41%)	1.600 (0.659)
	60-90 นาที	28 (25.00%)	51 (29.31%)	79 (27.62%)	
	90-120 นาที	30 (26.79%)	36 (20.69%)	66 (23.08%)	
	120 นาที ขึ้นไป	13 (11.61%)	21 (12.07%)	34 (11.89%)	
จำนวนครั้งในการมาใช้งานสวนสันติภาพต่อสัปดาห์	ต่ำกว่า 1 วัน	6 (5.36%)	31 (17.82%)	37 (12.94%)	10.945 (0.012)
	2-3 วัน	33 (29.46%)	55 (31.61%)	88 (30.77%)	
	4-5 วัน	55 (49.11%)	68 (39.08%)	123 (43.01%)	
	6-7 วัน	18 (16.07%)	20 (11.49%)	38 (13.29%)	
ประเภทการเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	เดินเท้า	92 (82.14%)	70 (40.23%)	162 (56.64%)	48.758 (0.000)
	รถยนต์และจักรยานยนต์ส่วนตัว	11 (9.82%)	55 (31.61%)	66 (23.08%)	
	รถยนต์สาธารณะและรถรับจ้าง	9 (8.04%)	49 (28.16%)	58 (20.28%)	
ระยะเวลาเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15 นาที	98 (87.50%)	83 (47.70%)	181 (63.29%)	46.652 (0.000)
	15-30 นาที	8 (7.14%)	60 (34.48%)	68 (23.78%)	
	30 นาที ขึ้นไป	6 (5.36%)	31 (17.82%)	37 (12.94%)	

ที่มา: ผู้วิจัย

การทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square Test) ของกลุ่มผู้ใช้บริการสวนสันติภาพที่มีการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของสวนสันติภาพ พบว่า ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับปัจจัยการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของผู้ใช้บริการจากสวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ ประเภทกิจกรรม (sig.=0.019) และระยะเวลาการใช้งาน (sig.=0.000) รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 สรุปข้อมูลของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของผู้ใช้บริการสวน ฯ โดย Chi-Square Test ($\alpha = 0.05$)

ปัจจัย	การใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบ		รวม (n=286)	Chi Sq. (Sig.)	
	มีค่าใช้จ่าย (n=202)	ไม่มีค่าใช้จ่าย (n=84)			
ข้อมูลด้านประชากร					
เพศของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ชาย	92 (45.54%)	31 (36.90%)	123 (43.01%)	1.807 (0.179)
	หญิง	110 (54.46%)	53 (63.10%)	163 (56.99%)	
อายุของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 30 ปี	45 (22.28%)	11 (13.10%)	56 (19.58%)	4.962 (0.291)
	31-40 ปี	40 (19.80%)	21 (25.00%)	61 (21.33%)	
	41-50 ปี	59 (29.21%)	21 (25.00%)	80 (27.97%)	
	51-60 ปี	32 (15.84%)	17 (20.24%)	49 (17.13%)	
	60 ปี ขึ้นไป	26 (12.87%)	14 (16.67%)	40 (13.99%)	
อาชีพของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	นักเรียนนักศึกษา	7 (3.47%)	3 (3.57%)	10 (3.50%)	0.728 (0.948)
	ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	48 (23.76%)	23 (27.38%)	71 (24.83%)	
	พนักงานบริษัทเอกชน	73 (36.14%)	30 (35.71%)	103 (36.01%)	
	ทำงานอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	41 (20.30%)	14 (16.67%)	55 (19.23%)	
	เกษียณ/ว่างงาน/แม่บ้าน	33 (16.34%)	14 (16.67%)	47 (16.43%)	
รายได้ต่อเดือนต่อคนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15,000 บาท	45 (22.28%)	20 (23.81%)	65 (22.73%)	7.680 (0.104)
	15,001-30,000 บาท	106 (52.48%)	33 (39.29%)	139 (48.60%)	
	30,001-45,000 บาท	21 (10.40%)	16 (19.05%)	37 (12.94%)	
	45,001-60,000 บาท	12 (5.94%)	9 (10.71%)	21 (7.34%)	
	60,000 บาท ขึ้นไป	18 (8.91%)	6 (7.14%)	24 (8.39%)	
ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยแนวราบ (บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ เป็นต้น)	79 (39.11%)	38 (45.24%)	117 (40.91%)	0.922 (0.337)
	ที่อยู่อาศัยแนวสูง (คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ เป็นต้น)	123 (60.89%)	46 (54.76%)	169 (59.09%)	
ประเภทที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพ	ที่อยู่อาศัยของตนเอง	79 (39.11%)	39 (46.43%)	118 (41.26%)	1.312 (0.252)
	ที่อยู่อาศัยประเภทเช่า	123 (60.89%)	45 (53.57%)	168 (58.74%)	
ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่สวนสันติภาพ					
ประเภทกิจกรรมภายในสวนสันติภาพ	ออกกำลังกาย	147 (72.77%)	72 (85.71%)	219 (76.57%)	5.540 (0.019)
	พักผ่อนหย่อนใจ	55 (27.23%)	12 (14.29%)	67 (23.43%)	
จำนวนผู้มาใช้งานสวนสันติภาพร่วมกัน	มาคนเดียว	134 (66.34%)	65 (77.38%)	199 (69.58%)	3.662 (0.160)
	มา 2 คน	37 (18.32%)	9 (10.71%)	46 (16.08%)	
	มาเป็นกลุ่ม (มากกว่า 2 คนขึ้นไป)	31 (15.35%)	10 (11.90%)	41 (14.34%)	
ช่วงเวลาการมาใช้งานสวนสันติภาพ	05.00-09.00	54 (26.73%)	23 (27.38%)	77 (26.92%)	4.088 (0.130)
	15.00-18.00	81 (40.10%)	24 (28.57%)	105 (36.71%)	
	18.00-21.00	67 (33.17%)	37 (44.05%)	104 (36.36%)	
ระยะเวลาการใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 60 นาที	64 (31.68%)	43 (51.19%)	107 (37.41%)	18.532 (0.000)
	60-90 นาที	53 (26.24%)	26 (30.95%)	79 (27.62%)	
	90-120 นาที	53 (26.24%)	13 (15.48%)	66 (23.08%)	
	120 นาที ขึ้นไป	32 (15.84%)	2 (2.38%)	34 (11.89%)	
จำนวนครั้งในการมาใช้งานสวนสันติภาพต่อสัปดาห์	ต่ำกว่า 1 วัน	29 (14.36%)	8 (9.52%)	37 (12.94%)	1.935 (0.586)
	2-3 วัน	64 (31.68%)	24 (28.57%)	88 (30.77%)	
	4-5 วัน	83 (41.09%)	40 (47.62%)	123 (43.01%)	
	6-7 วัน	26 (12.87%)	12 (14.29%)	38 (13.29%)	
ประเภทการเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	เดินเท้า	113 (55.94%)	49 (58.33%)	162 (56.64%)	3.513 (0.173)
	รถยนต์และจักรยานยนต์ส่วนตัว	42 (20.79%)	23 (27.38%)	65 (22.73%)	
	รถยนต์สาธารณะและรถรับจ้าง	47 (23.27%)	12 (14.29%)	59 (20.63%)	
ระยะเวลาเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพ	ต่ำกว่า 15 นาที	124 (61.39%)	57 (67.86%)	181 (63.29%)	2.341 (0.310)
	15-30 นาที	48 (23.76%)	20 (23.81%)	68 (23.78%)	
	30 นาที ขึ้นไป	30 (14.85%)	7 (8.33%)	37 (12.94%)	

ที่มา: ผู้วิจัย

การอภิปรายและข้อค้นพบ

จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพส่วนมากเป็น เพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ต่อเดือนต่อคนอยู่ที่ 15,000 - 30,000 บาท ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นแนวสูง และเป็นที่อยู่อาศัยประเภทเช่า สำหรับพฤติกรรมการใช้งานพื้นที่ โดยมากใช้สวนสันติภาพเพื่อออกกำลังกาย มาใช้งานคนเดียว ช่วงเวลาที่มาใช้งานมากที่สุดคือช่วงเวลา 15:00 - 18:00 น. และ 18:00 - 21:00 น. โดยใช้ระยะเวลาในสวนสันติภาพต่ำกว่า 60 นาที และมาใช้งานสวนสันติภาพสัปดาห์ละ 4 - 5 วัน โดยส่วนมากเดินทางมาจากที่อยู่อาศัย และเดินทางกลับที่อยู่อาศัย ซึ่งส่วนมากเดินทางมาใช้งานสวนสันติภาพโดยการเดินเท้า และใช้ระยะเวลาในการเดินทางต่ำกว่า 15 นาที สำหรับพฤติกรรมการใช้จ่ายพบว่า ผู้ใช้บริการสวนสันติภาพส่วนมากมีการใช้จ่ายในพื้นที่รอบสวนสันติภาพ โดยมากมีการใช้จ่ายหลังจากใช้งานสวนสันติภาพ ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทซื้อสินค้า และประเภทอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทเฉลี่ยอยู่ที่ 280 และ 107 บาทตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 138 บาท

จากการศึกษาพบว่า พิกัดที่อยู่อาศัยและพิกัดสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการสวนสันติภาพเมื่อแบ่งออกเป็นควอไทล์ที่ 25, 50 และ 75 ทำให้ได้ระยะรัศมีจากกึ่งกลางของสวนสันติภาพเท่ากับ 580, 1,150 และ 4,800 เมตร และ 600, 1,350 และ 3,300 เมตรตามลำดับ ซึ่งในระยะควอไทล์ที่ 2 ของทั้งพิกัดที่อยู่อาศัยและพิกัดสถานที่ทำงาน/เรียนจะมีความสอดคล้องกับรัศมีบริการของสวนสาธารณะประเภทสวนละอองน้ำของสวนสันติภาพ ที่จะมีรัศมีบริการอยู่ที่ 1,000 - 3,000 เมตร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยโดยใช้สถิติอนุमान คือการทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square Test) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการจากสวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 6 ปัจจัย ซึ่งจากข้อมูลสามารถตีความได้ว่า สัดส่วนที่อยู่อาศัยของกลุ่มที่อยู่อาศัยในระยะรัศมีส่วนมากจะเป็นที่อยู่อาศัยแนวสูง เช่น อพาร์ทเมนท์ หรือ คอนโดมิเนียม และเป็นที่อยู่อาศัยประเภทเช่ามากกว่ากลุ่มนอกระยะรัศมี โดยสัดส่วนของประเภทกิจกรรมของกลุ่มในระยะรัศมีจะเน้นไปทางออกกำลังกายมากกว่ากลุ่มนอกระยะรัศมี และกลุ่มในระยะรัศมีจะมีสัดส่วนช่วงเวลาในการใช้งานที่มามากคือช่วงเวลา 15:00 - 18:00 ซึ่งจะตรงข้ามกับกลุ่มที่อยู่นอกระยะรัศมี สำหรับประเภทการเดินทางและระยะเวลาการเดินทางกลุ่มในระยะรัศมีส่วนมากนั้นจะใช้เวลาเดินทางเท้า และใช้เวลาในการเดินทางต่ำกว่า 15 นาที

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยระยะห่างของสถานที่ทำงาน/เรียนของผู้ใช้บริการจากสวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 4 ปัจจัย ซึ่งจากข้อมูลสามารถตีความได้ว่า สัดส่วนประเภทกิจกรรมของกลุ่มในระยะรัศมีจะเน้นไปทางออกกำลังกายมากกว่ากลุ่มนอกระยะรัศมี และกลุ่มในระยะรัศมีนั้นจะมีสัดส่วนจำนวนครั้งในการมาต่อสัปดาห์มากกว่ากลุ่มนอกระยะรัศมี ส่วนประเภทการเดินทางและระยะเวลาการเดินทางกลุ่มในระยะรัศมีนั้นส่วนมากจะใช้เวลาเดินทางเท้า และใช้เวลาในการเดินทางต่ำกว่า 15 นาที

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการใช้จ่ายในพื้นที่โดยรอบของผู้ใช้บริการจากสวนสันติภาพมีอยู่ทั้งหมด 2 ปัจจัย ซึ่งจากข้อมูลสามารถตีความได้ว่า สัดส่วนประเภทกิจกรรมของกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายจะเน้นการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีค่าใช้จ่าย และจะมีสัดส่วนระยะเวลาการใช้งานที่นานมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการศึกษาสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียว คือสวนสันติภาพ ทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องของการเปรียบเทียบข้อมูลของสวนสาธารณะในแต่ละแห่ง ดังนั้น จึงอาจมีการต่อยอดงานวิจัยที่ศึกษาข้อมูลในสวนสาธารณะประเภทอื่น หรือสวนสาธารณะที่มีบริบทของพื้นที่โดยรอบสวนสาธารณะที่แตกต่างออกไป เพื่อสามารถแสดงและเปรียบเทียบข้อมูลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงข้อมูลของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะในสวนสาธารณะแต่ละประเภทและภาพรวมของการใช้สวนสาธารณะทั้งจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย หรือประกอบการตัดสินใจพิจารณาสำหรับภาครัฐ ผู้ประกอบการ หรือประชาชนที่สนใจสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่รอบสวนสาธารณะต่อไป

บรรณานุกรม

- เดชา บุญค้ำ. *สวนสาธารณะระดับมหานคร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- นิติ รัตนปรีชาเวช. *หลักการและแนวคิดในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561.
- ภาวิณี อินชมภูและสืบศิริ ศรีธัญรัตน์. “การพัฒนาโครงข่ายพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานคร.” *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์* (2560): 99-120.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. *พื้นที่สีเขียวในรูปสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร ปี 2554*. กรุงเทพมหานคร: กองนโยบายและแผน สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2555.
- Dierick, F., E., Point, W., Cornacchia, and M., Pirovano. “*Closing Real Estate Data Gaps for Financial Stability Monitoring and Macroprudential Policy in the EU.*” Paper presented at IFC – National Bank of Belgium Workshop, Brussels, May 18-19, 2017.
- Sherer, P. *The Benefits of Parks: Why America Needs More City Parks and Open Space*. San Francisco, C.A. : The Trust for Public Land, 2003.
- United Nations. Department for Economic and Social Affairs. *World Urbanization Prospects: The 2018 Revision*. New York: United Nations, 2019.
- World Health Organization. *Urban Planning, Environment and Health: from Evidence to Policy Action*. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2010.
- Yamane, T. *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row, 1967.